

## Els centres educatius d'educació infantil

2013/2014

Codi: 102012

Crèdits: 8

| Titulació                 | Tipus | Curs | Semestre |
|---------------------------|-------|------|----------|
| 2500797 Educació Infantil | FB    | 2    | A        |

### Professor de contacte

Nom: Xavier Gimeno Soria

Correu electrònic: Xavier.Gimeno@uab.cat

### Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

### Prerequisits

És aconsellable:

- El coneixement funcional d'una llengua de la Unió Europea (a més de la pròpia/de les pròpies).
- La lectura d'articles educatius relacionats amb la temàtica que aborden els continguts d'aquesta assignatura i que figuren a la bibliografia bàsica recomanada.
- La cerca de documentació per conèixer i argumentar.
- Reflexionar sobre la pròpia experiència educativa.
- Tenir predisposició per al treballar en equip.

### Objectius

L'assignatura està orientada a analitzar la situació de qualsevol tipus d'institució educativa (centres, programes i projectes) per a la infància, en els sistemes educatius de la Unió Europea, fent especial èmfasi en els sistemes català i espanyol.

També està orientada a comprendre i identificar els processos i institucions que han promogut i promouen innovacions en qualsevol territori europeu.

Aquest enfocament sistèmic no deixarà de considerar la institució educativa com a unitat d'anàlisi i intervenció.

Alguns dels objectius formatius que destacariem de l'assignatura són:

- Comprendre la xarxa europea que configuren els diferents sistemes d'atenció a la infància.
- Analitzar els sistemes d'atenció a la infància d'Espanya i Catalunya.
- Identificar les institucions i els programes innovadors dedicats a la Primera Infància que promouen els drets dels infants.
- Conèixer diferents tipus d'institucions d'Educació Infantil (centres, programes i projectes)

### Competències

#### Educació Infantil

- Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l en els estudiants
- Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l en els estudiants.
- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleeses, potencialitats i debilitats) per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.
- Conèixer experiències internacionals i exemples de pràctiques innovadores en Educació Infantil.
- Conèixer la legislació que regula les escoles infantils i la seva organització.
- Demostrar que comprèn la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i les competències fonamentals que afecten als col·legis d'educació infantil i als seus professionals.
- Demostrar que coneix l'evolució de les escoles d'Educació Infantil i altres serveis d'atenció a la primera infància així com la diversitat d'accions que comprenen el seu funcionament.
- Demostrar que coneix l'evolució de models de millora de la qualitat amb aplicació als centres educatius.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que atenguin a les singulars necessitats educatives dels estudiants, a la igualtat de gènere, a l'equitat i al respecte als drets humans.
- Dominar habilitats socials en el tracte i relació amb la família de cada estudiant i amb el conjunt de famílies.
- Generar propostes innovadores i competitives en la investigació i en l'activitat professional.
- Participar en l'elaboració i seguiment de projectes educatius d'Educació Infantil en el marc de projectes de centre i en col·laboració amb el territori i amb altres professionals i agents socials.
- Participar i implicar-se en els actes, reunions i esdeveniments de la institució a la qual es pertany.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Situar l'escola infantil en el sistema educatiu espanyol, en el context europeu i en l'internacional
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).
- Valorar la importància del treball en equip
- Valorar la relació personal amb cada estudiant i la seva família com a factor de qualitat de l'educació.

### Resultats d'aprenentatge

1. Accedir a una informació bàsica i contextual de les principals aportacions pedagògiques teòriques i pràctiques que incideixen en la professió docent.
2. Analitzar críticament i autònomament les principals formulacions i pràctiques pedagògiques en l'actualitat tot sent capaç d'argumentar l'assumpció de criteris propis.
3. Analitzar diverses pràctiques educatives i docents al servei de la renovació pedagògica en l'etapa de l'educació infantil.
4. Analitzar, contextualment i pedagògicament, projectes educatius i informes d'avaluació nacionals i internacionals que versin sobre l'educació infantil i primària i que ajuden a prendre decisions en l'àmbit de la política educativa.
5. Aprofundir en el coneixement de determinats autors i moviments pedagògics que han tingut una especial rellevància en el pensament i la pràctica educativa en el nostre país.
6. Assumir que la diversitat i pluralitat d'idees, de pràctiques i d'institucions educatives constitueix un valor a defensar.
7. Comprendre els principals corrents del pensament contemporani d'influència educativa i la seva repercussió en les etapes educatives d'infantil i primària.
8. Comprendre l'evolució històrica dels principals corrents del pensament pedagògic a partir dels diversos contextos canviants que incideixen en la docència.
9. Contrastar i sintetitzar informació sobre centres d'educació infantil en el sistema educatiu català, espanyol, europeu i l'internacional, tot explicant experiències i exemples de pràctiques innovadores a través d'un estudi realitzat en equip.
10. Conèixer i elaborar un pla de seguiment de projectes educatius d'Educació Infantil en el marc d'un centre que col·labori amb el territori i amb altres professionals i agents socials.
11. Elaborar, en grup, propostes de formació innovadores que contemplin els equips interdisciplinars propis d'una institució d'atenció a la primera infància.
12. Identificar i valorar algunes de les principals formulacions pedagògiques de l'actualitat i la seva repercussió pràctica en els centres.
13. Introduir-se en el coneixement dels principals moviments pedagògics internacionals i, especialment

europèus, que han influït en la teoria i pràctiques pedagògiques contemporànies d'incidència en l'escola infantil i primària.

14. Observar i descriure les principals limitacions però també possibilitats dels actuals projectes i pràctiques educatives de diferents centres i professionals de la docència.
15. Utilitzar habilitats socials en les relacions amb els infants, amb les seves famílies i amb els professionals dels centres objecte d'estudi.
16. Utilitzar tècniques com el genograma, el fotograma, les fotografies familiars, els àlbums familiars per analitzar críticament les relacions familiars pròpies i alienes.
17. Utilitzar tècniques gràfiques per analitzar la legislació que regula les escoles infantils i la seva organització.
18. Valorar i respectar les diverses aportacions pedagògiques dels diferents moviments i autors de rellevància contemporània.
19. Valorar la relació personal de cada estudiant i la seva família com a factor de qualitat de l'educació.

## Continguts

- L' Educació Infantil en el sistema educatiu espanyol i català.
  - Diferents serveis d'atenció i educació infantil a Catalunya i España.
  - Suport legislatiu per a la família.
  - L'escola infantil. Marc legislatiu.
- Situació de l' Educació Infantil en el context europeu i internacional.
  - Serveis d'atenció als infants i les seves famílies.
  - Atenció col·lectiva i atenció individual als diferents països europeus.
  - Aspectes quantitatius i qualitatius dels diferents serveis.
- La innovació educativa en l'etapa 0-6. Precedents i situació actual.
  - Innovacions centrades en el desenvolupament curricular.
  - Innovacions centrades en l'organització del centre.
  - Innovacions centrades en la relació amb l'entorn.
- Centres educatius d'Educació Infantil. Tipologia i funcions.
  - Diferents serveis de suport educatiu per infants.
  - Diferents serveis de sosteniment a la maternitat i la parentalitat.
  - Activitats de vida quotidiana.

## Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

## Activitats formatives

| Títol                               | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides                    |       |      |                          |
| Coneixement de camp                 | 5     | 0,2  |                          |
| Presencial en gran grup             | 15    | 0,6  |                          |
| Seminaris de lectura                | 5     | 0,2  | 17                       |
| Seminaris de temàtica               | 32    | 1,28 |                          |
| Seminaris sobre coneixement de camp | 3     | 0,12 |                          |

|                                                |     |     |        |
|------------------------------------------------|-----|-----|--------|
| Tipus: Supervisades                            |     |     |        |
| Auto-avaluació, co-avaluació, hetero-avaluació | 20  | 0,8 |        |
| Treball supervisat a l'aula i a la tutoria     | 20  | 0,8 |        |
| Tipus: Autònomes                               |     |     |        |
| Treball autònom individual i grupal            | 100 | 4   | 16, 17 |

## Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació. L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria. L'estudiant que no assisteixi al 80%, com a mínim, de les sessions dirigides i a totes les sessions d'avaluació no podrà ser avaluat amb els instruments que a continuació es descriuen. Es considerarà no presentat.

Per poder superar l'assignatura s'han de presentar totes i cadascuna de les evidències de la carpeta d'aprenentatge que es proposa i s'han de realitzar les activitats d'autoavaluació, d'avaluació entre iguals i d'avaluació pel professorat.

Els estudiants que ho desitgin podran realitzar tasques voluntàries que complementin la seva carpeta d'aprenentatge. Aquestes tasques i les seves evidències no poden substituir cap de les evidències descrites en el quadre anterior.

El primer dia del curs el professorat lliurarà l'índex de la carpeta d'aprenentatge que inclourà cadascun dels productes i de les evidències que la componen detallant les dates de lliurament i revisió de la mateixa.

Cada mes es presentarà la carpeta amb les evidències que l'estudiant hagi de tenir realitzades segons els terminis de l'índex presentat el primer dia de curs. Durant la presentació pública el professorat farà les devolucions de millora. L'estudiant que vulgui revisar la carpeta de manera individual ho farà en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa.

Les activitats pràctiques estaran distribuïdes al llarg de tota l'assignatura en els diferent seminaris i temporitzades en la data d'inici de la pràctica i el lliurament es farà en acabar cada seminari dedicat a cada pràctica. La devolució de cadascuna de les activitats que formen part de la qualificació es farà a les presentacions públiques mensuals de la carpeta.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                                                                          | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|------|---------------------------------------------|
| Anàlisi d'altres tipus de documents                                                            | 5%  | 0     | 0    | 1, 16, 17                                   |
| Anàlisi de lectures                                                                            | 10% | 0     | 0    | 16, 17                                      |
| Avaluació diagnòstica                                                                          | 5   | 0     | 0    | 1, 2, 10, 19                                |
| Diari d'aula                                                                                   | 15% | 0     | 0    | 16, 17                                      |
| Documentació gràfica sobre un marc legislatiu                                                  | 5%  | 0     | 0    | 13, 17                                      |
| Documentació sobre els tipus de centres presentats                                             | 10% | 0     | 0    | 2, 3, 5, 8, 9, 12, 14                       |
| Estudi en grup sobre un tipus de servei, programa o centre incloent una proposta d'intervenció | 25% | 0     | 0    | 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 17, 18, 19 |

|                                                       |     |   |   |        |
|-------------------------------------------------------|-----|---|---|--------|
| Evidències d'activitats de seminaris                  | 15% | 0 | 0 | 16, 17 |
| Ús d'una tècnica d'anàlisi de les relacions familiars | 10% | 0 | 0 | 15, 16 |

## Bibliografia

Angel, C. et alt (1994). Temes d'Infància. Educar de 0 a 6 anys. Volum I i II. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.

Pérez-Testor, C. (1995). Nous models família en l'entorn urbà. Barcelona: Departament de Benestar Social. Generalitat de Catalunya.

Casas, F. (coord.) (1998). Primera infància. Demanda social i propostes de treball en els ens locals. Barcelona: Diputació de Barcelona, Serveis Socials.

Forner, A. (coord.) (1999). L'educació dels més petits. Barcelona: Diputació de Barcelona.

Forner, À.; Acedo, C.; Recasens, J. (2001). Serveis per a la infància: Marc de referència per a polítiques educatives en l'àmbit municipal. (Estudis educació 7): Barcelona, Diputació de Barcelona.

Penn, H. (1997). Què passa a les escoles bressol? Comparació de les escoles bressol a Espanya, Itàlia i Regne Unit. Temes d'Infància, núms. 28-29, Barcelona: Rosa Sensat.

Zabalza, M. (1996). Calidad en la Educación Infantil, Madrid: Narcea.

Revistes

Revista Infància

Revista Infancia

Revista Infància a Europa

Revista GUIX d'Infantil

Pàgines electròniques d'interés:

[Temes d'Educació del web de la Generalitat de Catalunya: http://www.gencat.cat/temes/cat/educacio.htm](http://www.gencat.cat/temes/cat/educacio.htm)

[Observatorio dela Infancia de la Junta de Andalucía: http://www.juntadeandalucia.es/observatoriodelainfancia/oia/esp/index.aspx](http://www.juntadeandalucia.es/observatoriodelainfancia/oia/esp/index.aspx)

[Institu d'Infància i Món Urbà: http://www.ciimu.org/](http://www.ciimu.org/)

[Unió Europea en espanyol: http://europa.eu/index\\_es.htm](http://europa.eu/index_es.htm)

[Organización para la Cooperación y Desarrollo Económicos \(OCDE\) en espanyol: http://www.oecd.org/document/12/0,3343,es\\_36288966\\_36287974\\_36316364\\_1\\_1\\_1\\_1,00.html](http://www.oecd.org/document/12/0,3343,es_36288966_36287974_36316364_1_1_1_1,00.html)

[Diputació de barcelona: http://www.diba.es/](http://www.diba.es/)

[Revista Infància a Europa: http://www.childrenineurope.org/catalan.php](http://www.childrenineurope.org/catalan.php)